

Nog enkele oogenblikken, en Jezus' ziel, zóó fel gefolierd, gaat naar God, Zijn Vader, en naar de ruste van het Paradijs, zoo pas den moordenaar toegezegd.

Nog enkele oogenblikken, en Jezus' lichaam, zoo bang ontferd, zoo fel verscheurd, wordt door vriendenhand met eere in 't graf gelegd, waar het zal wachten tot de morgen der verrijzenis aan zal lichten over Jozef's hof, als Engelenhand de groeve Hem zal ontsluiten, opdat de Koning der eere opsta.

Was het dien blijden roep niet waard, zóó een leven, zóó een lijden te mogen eindigen, en dat zóó, zooals Hij het even later deed, Zijn ziel bevelend in Zijn Vaders handen!

O, dat ook wij eenmaal, wij dan door 't geloof in Christus en door Zijne kracht, het einde onzer smarten voelen naderen als een blij volbracht van onzen weg, dwars door dit tranendal naar het land der eeuwige vreugd.

Dat in onze ziel iets leeft aan het einde van de baan, van 't geen ook Paulus juichen deed door 't geloof in 't heil zijns Heeren: de strijd volstreden, de loop voleindigd, voorts mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, uit Jezus' hand.

De loop voleindigd, zegt de Apostol.

Déze was hem afgebakend, als een loopbaan!

En zóó was het ook voor Jezus op Zijn smartenweg.

Hij heeft niet maar geleden, bang en zwaar, en stil verbeidend, wat er nog mocht komen, of menschen Hem zouden aandoen, tot Hij 't einde voelde naderen.

Maar, Hij heeft 'tal gedragen van te voren wetend, wat Hem wachtte, wat Gods hand te voren had bepaald.

Hij kende, als Zoon van God, des Vaders Raad van eeuwigheid.

Hij kende, als Zoon des Menschen, heel Zijn lijdensweg uit het profetische Woord van God, waarin het leven en het lijden van Messias stond geteekend.

Jezus leefde en leed ook bij de Heilige Schrift. Hij wil met het „Volbracht“ ook de Christus der Schriften zijn. Zijn geloof in 't Woord van God wordt hier door Hem beleden.

O, welk een troost heeft daarin voor Jezus gelegen op Zijn bangen weg, in heel Zijn bitter lijden, te weten: geen menselijke willekeur of boosheid van satan drukt Mijn ziel ter neer. Maar, Ik heb te dragen, wat geschreven staat in het Boek van Mijn God.

Al wat Gods Raad en Hand tevoren had bepaald dat geschieden moest, tot zaligheid en heerlijkheid der zijnen.

Immers, straks gaf Hij het getuigenis: móest de Christus niet deze dingen lijden, en alzoo in Zijn heerlijkheid ingaan!

O! Dat ook wij, als Jezus, leven, en moet het, dat wij dan, als Jezus, lijden, bij het licht van het woord van God! Sterk door 't geloof in 's Vaders wil en raad, met wijsheid en met liefde bepaald, vast houdende, niets kan ons van Zijn liefde scheiden. Wij dan, door de hand te leggen op Zijn volbracht voor ons, op het woord des N. Testaments van Jezus Christus onzen Heere. Ziet! Dat houdt staande in den zwaarsten druk.

Dat doet 'thoofd omhoog houden in het angst verdriet.

Volbracht 't lijden van den Heiland.

Volbracht 't lijden naar 't woord der profetie.

Volbracht ten derde wat op Messias komen móest als het Lam, den Borg der Zijnen.

Volbracht het offer, waarop toch alle offers zagen, en, dat de zonde zou verzoenen, en het heil verwerven zou.

Hier was het reine menschenbloed dat vloede voor des menschen overtreden, en dat de schuld bedekte voor Gods heilig oog.

Priesterlijk roept Jezus het „Volbracht“ als Hij zich zelve Gode heeft gegeven, in onze plaats. Zijn offer was volmaakt!

God heeft het aangenomen!

Nu reeds werd het openbaar.

'tWerd weer licht op Golgotha's heuveltop, na drie uren zwarte duisternis. 'tBleek ook weer licht geworden in Jezus' ziel. 't„Vader“ welft weer uit Zijn hart, na het zoo bange „Mijn God, Mijn God!“ In blijde zielsverrukking roept Jezus, vóór Hij Zijn geest beveelt in 's Vaders handen: het is volbracht.

O! Dat bloed te zien, dat heilige bloed, gesprendeld in 't doopwater over onze kleinen; uitgegoten in den beker aan 't Heilige Avondmaal voor ons, dat doet ons juichen: Jezus! Uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van ons hart.

Jal! Het offer volbracht!

En nu: vervuld des Vaders Raad.

Geen priester zal meer staan in eenig heilgdom, bij eenig altaar Gods.

Geen offer zal immer meer gebracht in 's Heeren Kerk.

Geen bloed der verzoening ooit meer vloeien. Maar, weérklanken zal in de Gemeente van Jezus: „gedenkt en geloofd, dat 't dierbaar lichaam van Christus gebroken is, en Zijn heilig bloed vergoten is, tot 'n volkomene verzoening van al onze zonden.

Met ééne offerande heeft Jezus volmaakt al degenen, die door Hem tot God gaan.

Het is volbracht.

Ja, dit volbracht is nu de inhoud van het Evangelie, dat onze zielen in den lijdenstijd bewondert vol aanbidding, en dat op Paschen in 't volle licht verschijnt.

't Evangelie van Jezus Christus, onzen Borg!

O! Wat is 't gemakkelijk, om zalig te worden. Het is volbracht, voor ons.

En toch! Wat is en blijft er moeilijker voor een natuurlijk mensch, dan te rusten in 't werk van een ander. Moeilijker, dan te erkennen, zelf niets te kunnen, en niets te vermogen. Dan te zijn: arm en naakt en blind, en tot Hem te gaan. Die armen rijk wil maken.

Immers, dat vraagt zelfverloochening, zelfvernietiging.

Ja, dat is juist de ergernis aan het Kruis van Christus. Zelf den hemel veroveren, en God niet danken voor de zaligheid, en het Lam niet volgen in der eeuwigheid, zoo wil het de natuurlijke mensch.

Genade in ons hart moet het ons leeren om de genade ons bereid te waardeeren, en te rusten in 't volbracht van een Ander, van Jezus Christus.

Die het voor ons deed, aan het Kruis.

En dat is toch de overwinning, n.l. ons geloof in dien Ander, Christus. Die dood geweest is! Gestorven om onze zonde, opgestaan om onze gerechtigheid, ons in Zijn dood bereid.

Het is volbracht.

Dan wordt het ook:

'k Heb Jezus lief! Hij heeft Gods recht voldaan. Geen vloek der wet kan immer meer mij treffen. Wij mogen 't hoofd vrijmoedig opwaarts heffen. Zijn Middelaarsdood bracht ons verzoening aan.

'k Heb Jezus lief! Hij zal mij door Zijn Raad geleiden tot den laatsten mijner dagen. Dan wordt mijn ziel van alle zonde ontslagen. Dan dank ik Hem, ook voor 't geleden kwaad.

A.

D.

KERKELUK LEVEN

Verbond en verstooting.

In onzen alles en nog wat verpsychologiseerenden tijd hebben kelters grooten invloed. Want kelters hebben altijd wat vóór bij de misleide schare: zij redeneeren zoo echt „uit“ het „hart“. Ja zeker, zij redeneeren zoo vaak „uit“ de „ervaring“; ze namen daarom ook het „objectieve“ of tot iets puur subjectiefs, of tot een realiteit, die zij slechts erkennen voor zoover zij er „subjectief“ mee „werken kunnen“, of er „licht over krijgen“. Althans — zóó zijn de kelters van onzen tijd in doorsnee. Zells — als 't er op aankomt — de Zwitsers, die den aard en de kracht van het „spreken Gods“ niet, op Calvijn's voetspoor, omschrijven naar hetgeen den Openbaarder openbaart omtrent de openbaring, de Spreker spreekt over zijn spreken, doch naar de hóór-mogelijkheden van den mensch. Van dat „lieve“, of affreuse, subject, in elk geval: dat subject. De kelters van vroeger waren nog heel wat beter dan de hedendaagsche — behalve dan de enthousiasten, die b.v. uit de leer, dat het „gehoorde“ (Gods Woord) en de „hoorder“ moesten samen vloeien, concludeerden, dat de „waarheid“ paradox was: een verzoening, een hogere eenheid, van tegengestelde beweringen, — a la Barth, in 't eind althans. Immers, met uitzondering nu van die breede rij van mystici, enthousiasten, fanatici, spiritualisten, e.d., die de kerkhistorie aanwijst, hadden althans de vroegere kelters nog den „Mut zur Objektivität“. Arius, Sabellius, Nestorius, de Scholastieken van de middeleeuwen — ze blijven in de methode van hun disputeeren nog gezegend boven de hedendaagsche Schrift-verdraaiers, omdat Zij tenminste nog „letter“ tegenover letter stelden, „objectief“ een „stelling“ poneerden, zonder voor hun stellingen de „ervaring“ te hulp te roepen, of voor hun stellingen den subjectieven gezichtshoek eerst op te zoeken. De hedendaagsche bevechters der overgeleverde waarheid evenwel, — onder welke er kunnen zijn, die om de minuut zweren bij „de vaders“, ondanks Christus' verbod —, Zij stellen „bevinding“ tegenover „letter“ — ze noemen dit soms „geest“, och arme —, en Zij vragen — al of niet gereformeerd zich noemende — naar de „ervaring“, gelijk men dan die objectieve onder den subjectieven „gezichts“hoek: — de zaak heeft nog een komischen kant ook.

Dit blijkt wel duidelijk, als men de tegenwoordige debatten volgt over het „Verbond“. Het wordt bij de quasi-gereformeerden van allerlei slag haast onbehoorlijk, een preek op te bouwen uit de Verbondsgedachte. Laat staan: elke preek. Komen zij het woord „verbond“ ergens tegen, dan spitsen zij de ooren: zou er niet een keltierij

in aantocht zijn? De schare, door hun pers misleid, doet desgelijks. De dominee-van-die-schare, op zijn beurt, slachtoffer als hij is van de verwarring, die zijn „leiders“ stichtten, wordt ook al schuw voor het woord „verbond“. En keert het om en om, eer hij het, met de noodige restricties, te pas brengt. „Bijbrengt“, zeggen ze in die kringen: niet geheel onjuist. Bijbrengen; ja zeker, dat is mechanisch genoeg. En het bewijst, dat de organische eenheid, waarin alles op zijn plaats staat, in hun betoog ontbreekt.

Toch zouden die quasi-gereformeerde, zichzelf als vertegenwoordigers van DE gereformeerde beschouwende dominees, als ze maar niet zoo door en door ethisch waren in de methode van hun denken, begrijpen, dat het woord „verbond“ in elke prediking over God alle plaatsen heeft besproken. Dat het moet ontfaan worden van alle restricties. Ja, dat men niet eens „getrouw“ den mensch het „oordeel“ aan kan zeggen, als men niet uitgaat van het „verbond“.

„Uitgaan“ nu van het verbond is heel wat anders, dan langs omwegen, heel voorzichtig, zoo eens in de „toepassing“, terwille van een fragment van de gemeente, welk fragment nu eenmaal zoo „ligt“, ook nog eens wat „bijbrengen“ van het verbond. Teneinde zoo alle schaapjes zoet te houden.

Juist, omdat dikwijls beweerd wordt, dat een prediking, die de „verbondsgedachte“ naar voren brengt, eigenlijk niet genoegzame kracht ontplooiën kan in het „waarschuwen“ van den zondaar, heeft het zijn nut, te doen zien, dat het eigenlijk precies andersom is: wie niet uitgaat van het verbond, kan niet „getrouw“ zijn in het „zeggen tot den goddelooze dat het hem kwalijk zal gaan“.

Het ware te wenschen, dat alle subjectivisten en empiristen — ook, ja, vooral, onder de reeds aangeduide verdoelde gereformeerden — even openhartig en rondborstig voor hun psychologiseren in de denkmethode uitkwamen, als de ethische hoogleraar Kohnstamm dit doet in zijn „Schepper en Schepping“, wanneer hij spreekt over „de hel“. Eerlijk geeft hij als zijn mening te kennen, dat ten aanzien van dit vraagstuk, „de moderne psychotherapie“ (!) ons „tot dieper Bijbelsch inzicht geleid heeft dan de theologie van Calvin's dagen“.

Men zou vragen, wat nu toch wel de psychotherapie te maken heeft met de leer der hel, zoo lang men n.l. onder „de hel“ verstaat, niet een (zielengenezend) nieuwmodisch „vagevuur“, doch de plaats der vergelding voor wie buiten God heeft geleefd, buiten God is gestorven, en nu daarvan de gevolgen naar Gods recht ondergaat in een „staat“, waarin voor alle „verandering“, voor alle „wording“ en „verwording“, dus ook voor alle „therapie“, absoluut de mogelijkheid ontbreekt?

Die vraag vindt haar beantwoording in de vooropgezette mening van dezen schrijver — juist de empiristen en evolutionisten leven van vooroordeelen — dat hij het recht heeft, inzake het vraagstuk van eeuwige straf en vergelding — uit te gaan „van de zekerheid, die ik heb“, om hem zelf het woord te geven. Welke zekerheid? Deze: „Jezus Christus houdt, wat Hij belooft“.

Wat hij belooft!

Ja maar, zal iemand tegenwerpen, ja, maar, zullen codices en teksten, patres en pausen, schriftgeleerden en formuleren van eenigheid tegenwerpen, heeft Jezus Christus niet meer gedaan dan beloven? Heeft Hij ook niet gedreigd?

De schrijver antwoordt: „beloofd — of bedreigd, die beide zijn hier voor ons een“.

Verbaast men zich er over, dat „belofte“ en „bedreiging“ zoo maar samensmelten, en dat nog wel bij iemand, die, als hij het waarheidsprobleem behandelt, in „het edele spel der begripsontwikkeling en dialectiek“ zoo goed thuis is, dat hij ons zelfs alle ezelsbruggetjes, waarmee de aristotelische logica van de scholastiek haar cursisten op weg hielp in de dialectiek, van huiten laat leeren?

Maar dan kent zoo iemand onzen tijd nog niet voldoende.

Want sinds onze hedendaagsche confessie-bestrijders tusschen het „Woord Gods“ en alle woord, dat onder de menschen klinkt, een tegenstelling gemaakt hebben (ethischen en een fragment der Woord-en-Geest-scribenten gaan daarin hand aan hand) wordt „belofte“ met „bedreiging“ saam gesmolten, en heet elke „eschatologische“ boodschap, die onder de wolken klinkt, een boodschap, die slechts „nu“ en „onmiddellijk“ een „absolute beslissing“ vordert van den hoorder diét boodschap.

Gevolg is, dat men met de grootste gerustheid „belofte“ en „bedreiging“ saam laat vloeien, en de bedreiging levens ondoet van haar kracht-van-profetie-voor-wat-NA-den-tijd-zal-wezen.

Een tweede gevolg is, dat men rustig schrijft: „Jezus Christus houdt, wat Hij belooft! Het leed en de pijn van den Satan, noch van eenig ander schepsel, zal niet duren in eeuwigheid.“

En wanneer ge dan, ietwat verbijsterd over het

feit, dat de Christus, die geworden is, zoudt wille Christus, dat is zijn afw. verzekerd, patres, noch formulieren de liefde (G. Heer).*)

a. een p. loofverzek. van „het“

b. een meer tegenovergroend van

c. zich o. vraag, wat nasprekt, moet hebbe

met „toek. waaraan Pa. dat ze b. schadigen.

En wie krijgt er „in“, dat hi. Christus al. Christus-id. spelen — waar de „den worr. niet geblus. afschuilt, c. dozen pass. objectieve. wat alle d. die deures. Wil. — za. waarheid, n.l. een a. van waara. ons „ontd. huis der. Christus — weldig ps. schen har. kent hij d. niet wil op. is lingen. is zij.... van Künke. ook religie. kan weers. spreekt uit. een verhaa. hierop nee. een zonda. nauwd kri. komen wi. die is de. middeleeu. ringen van. tasien, do. ersten St. ben.... „standene. man in c. man sch.

Na deze van deze proessie v. tie“ (erva. schoven g. pausen, s. eenigheid“ heid, wan. gissing va. weg zoude. zekerheid. Zij alle hebben (v. geloofd, f. gezag — schen, uit. Hebben gekend? Sterker. durven, o. van Gods. Neen — En het. meent, da. spel“ over. van uitg. of kunnen. dat bij he. eenheid ze. niet: sam. een antin. Die ee. verbon. geopen.